

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING NIEUWBOUW VAN BREDEN,
VERLENGDE OOSTERWEG, DE WILP

INLEIDING

Het landschap in de gemeente Marum is redelijk onaangtast in die zin dat er geen grootschalige verstedelijking heeft plaatsgevonden. Hierdoor is er nog sprake van een hoofdzakelijk kleinschalige en agrarisch landschap.

ONDERGROND

Basis van het landschap en voorwaarde voor de ontginning vormt de geologische ondergrond. Die is in de gemeente Marum belangwekkend. Door de loop van het Oude Riet loopt er een afwijkende zone van zuidwest naar noord-oost door de gemeente. Hierdoor is er sprake van drie afzonderlijke delen; de noordelijke ontginningen, het dal van de Oude Riet en de zuidelijke ontginningen.

Ontginningen

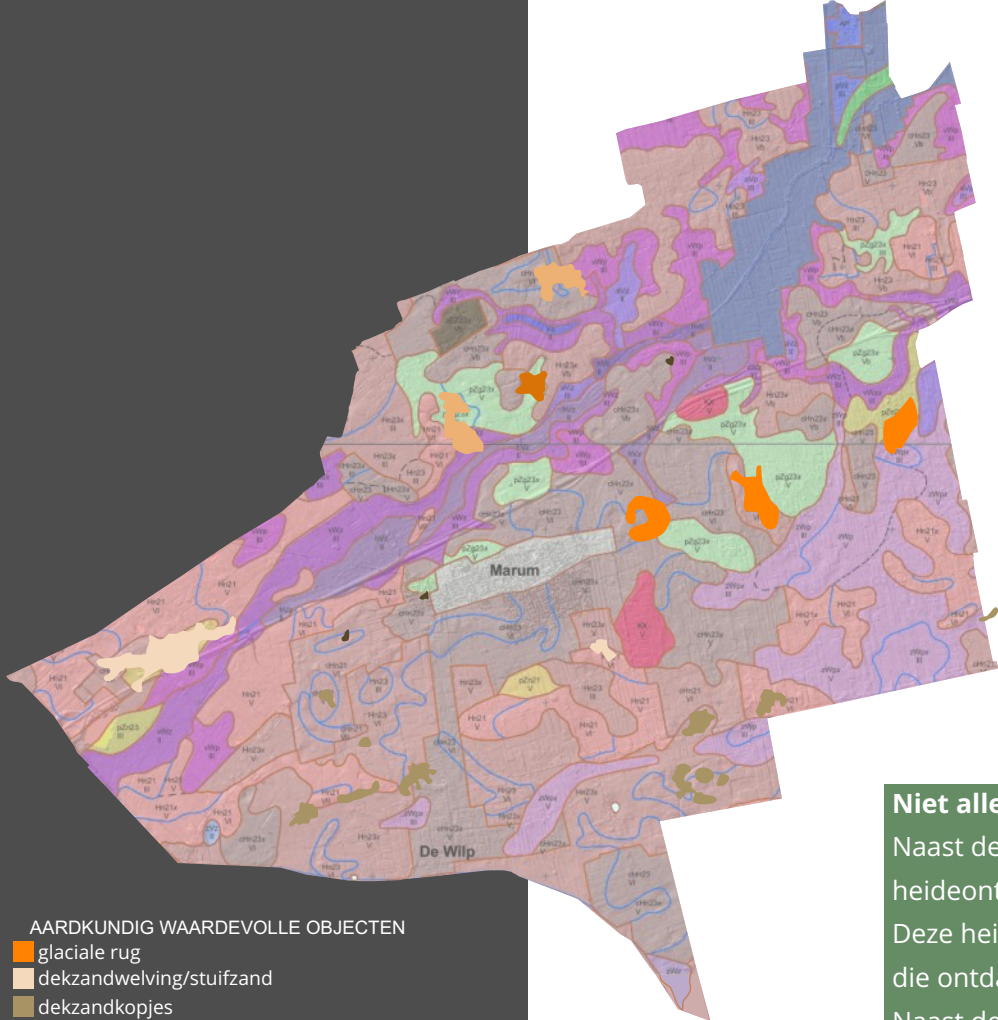
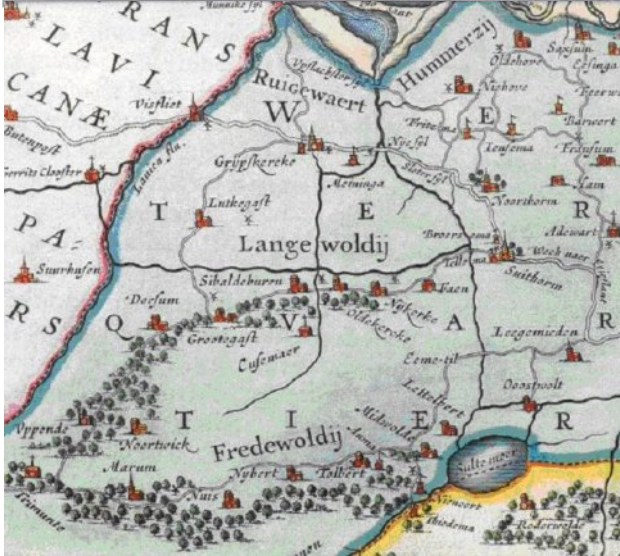
De bewoningsgeschiedenis is terug te voeren naar de verkavelingspatronen. Hieruit blijkt dat de vroegste bewoning ontstaan is op de hogere zandgronden. Aan beide zijden van de rivier liggen zandruggen waarop een reeks dorpen ontstond. De landstreek aan de noordzijde van het Oude Riet werd Langewold genoemd; de zuidzijde kreeg de benaming Vredewold. Tot ver in de 19e eeuw was er nog een groot areaal woeste grond. Het veen werd vanuit Friesland afgegraven waarbij de Wilpster Hoofdvaart een hoofdrol speelde. Langs deze vaart ontstond in de 19e eeuw het dorp De Wilp. Het dorp werd voornamelijk bewoond door Friese veenarbeiders. In 1871 werd de omgeving van De Wilp en daarmee de Friese kanalen en wijken met de Jonkersvaart doorverbonden door middel van een schutsluis.

LANDSCHAPPEN

De huidige verschijningsvorm van het landschap is bepaald door de gebruikte ontginningstechnieken, de bewoningsvormen en de grondsoort. Landschap is dynamisch; het is uiteindelijk grotendeels het product van menselijk handelen. Door het redelijk terughoudende agrarische gebruik en de relatieve luwte met betrekking tot verstedelijking zijn de landschappen in dit gebied nog gaaf en weinig aangetast

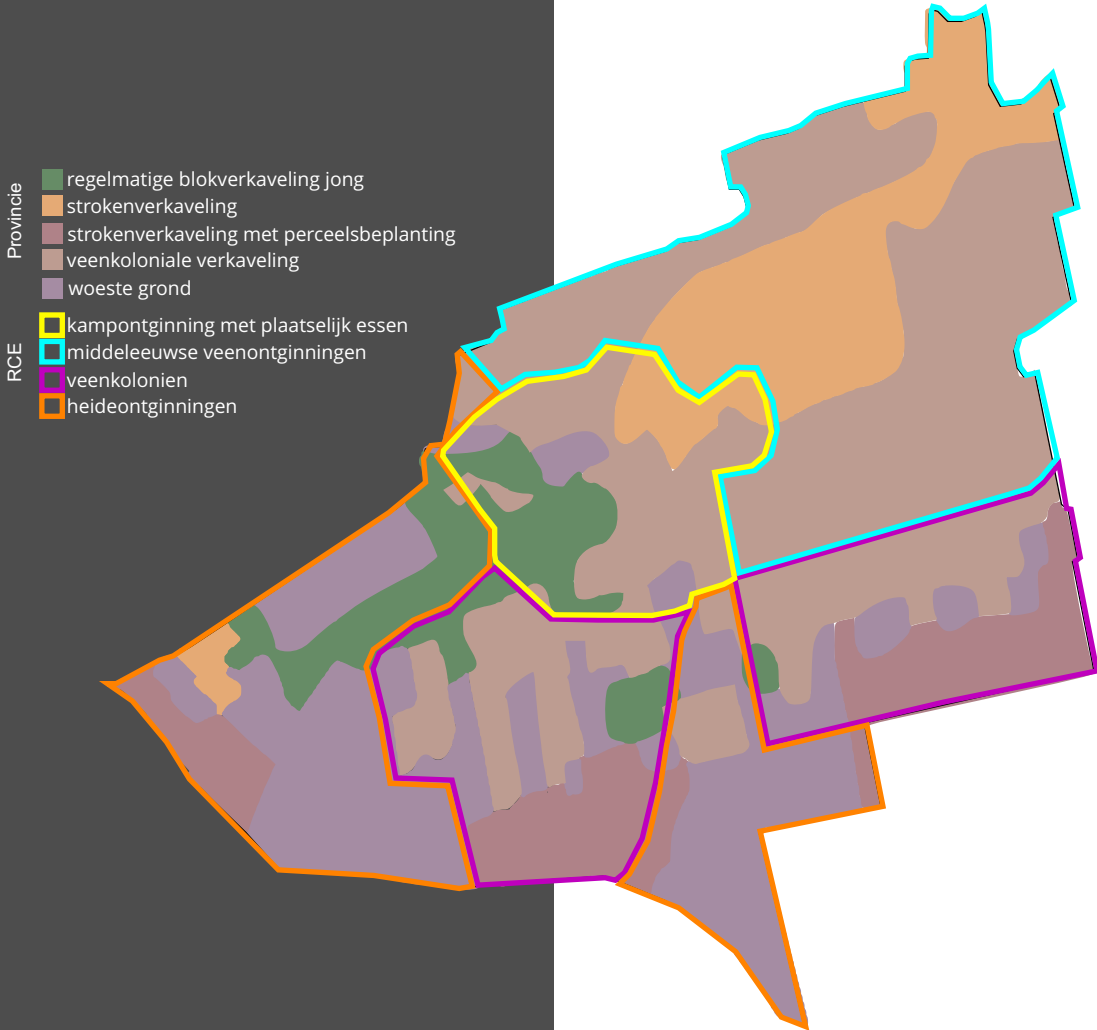
Historische landschappen

Zowel de Provincie Groningen als de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) hebben indelingen gemaakt van de landschappen in de gemeente Marum. Deze komen helaas niet overeen en zeggen eigenlijk ook weinig over het aanzicht van die landschappen. Maar toch bieden ze wel aanleidingen om de verschillende landschappen te duiden en een indeling te maken.

- AARDKUNDIG WAARDEVOLLE OBJECTEN
- glaciale rug
 - dekzandwieling/stuifzand
 - dekzandkopjes
 - pingoruïne
 - dekzandrug
 - glaciale wieling

Niet alleen veen ... Naast de veenontginning speelde ook de heideontginning een rol in het gebied. Deze heide lag op de hoge zandgronden die ontdaan was van het veenpakket. Naast de heide en de zandopduikingen vormen pingo ruïnes opmerkelijke aardkundige objecten in dit zo rijke gebied.

HET BEDRIJF EN OMGEVING

Het bedrijf van de familie 5.1.2e is gelegen ten oosten van het dorp De Wilp. Het landschap is een typische veenontginningslandschap. Volgens de Rijksdienst is het eenveenkoloniaal landschap, provinciaal wordt het beschouwd als een strokenverkaveling met perceelbeplanting.

HISTORIE

Het perceel is gelegen op een oude lijn die vanuit Marum recht naar de provinciale grens liep. Aan de noordzijde van de Verlengde Oosterweg is deze lijn nog goed waarneembaar (Drie Roeden).

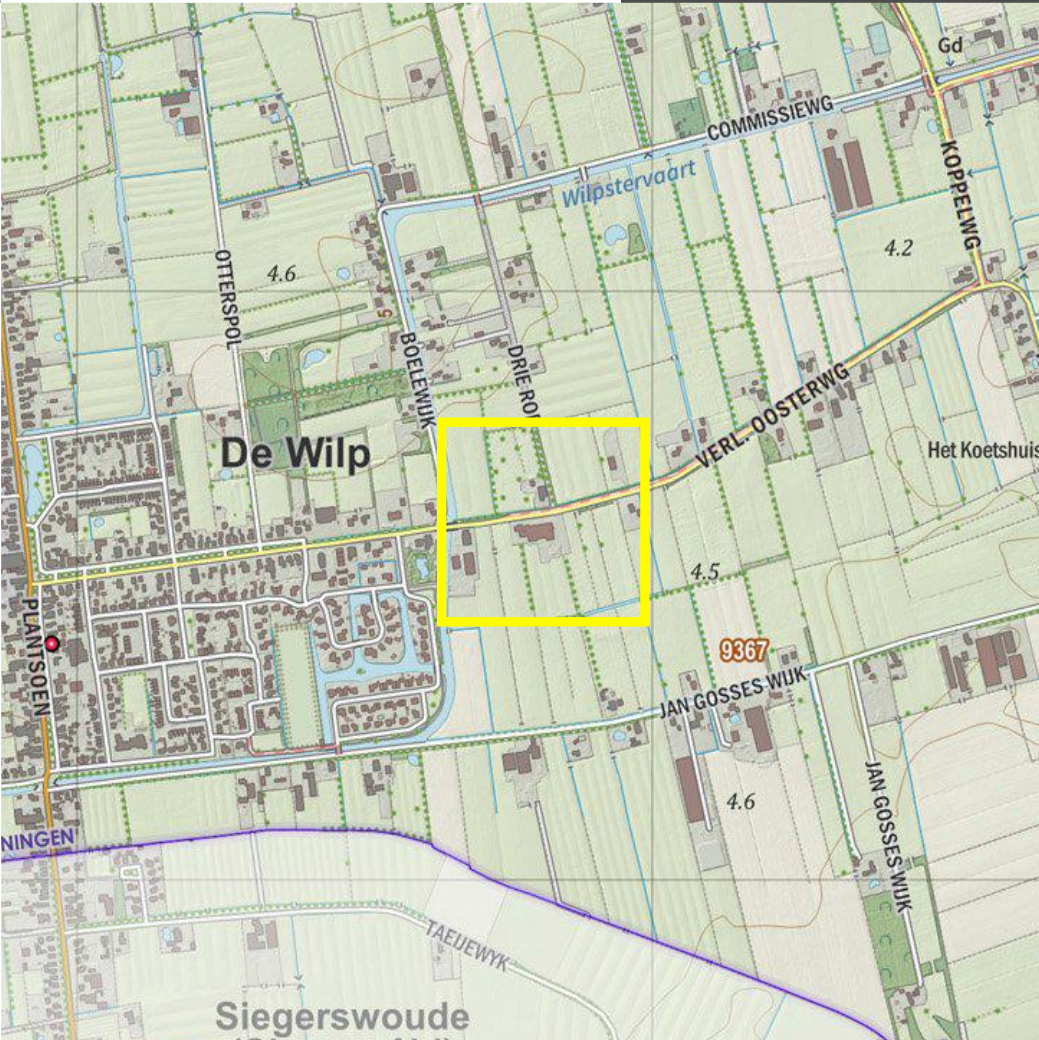
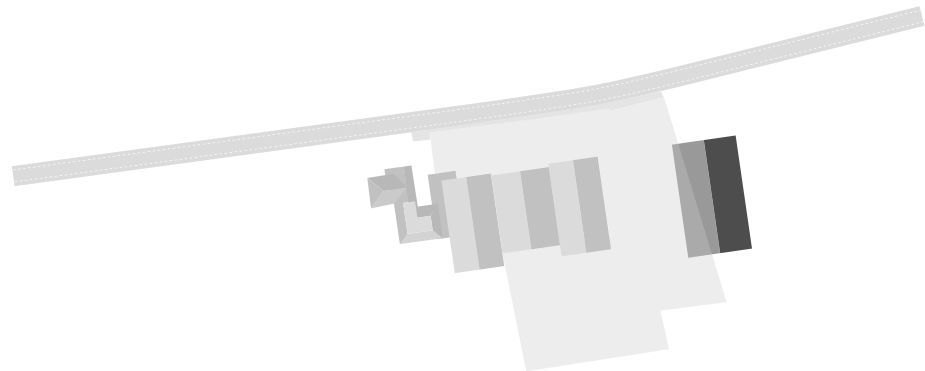
In de afgelopen decennia is de perceelbeplanting behoorlijk verdwenen. Hierdoor is het bedrijf goed in zicht, zeker vanaf de achterzijde.

Zichtbaarheid

Opvallend is het feit dat het bedrijf vanaf de oostzijde, door laanbeplanting langs de Verlengde Oosterweg en het buurerf, niet in beeld is. Dat verandert wel aan de directe voorzijde van het bedrijf. De koppeling van het erf aan de weg en de vlaggen aan de oostzijde hebben een negatief effect op de ruimtelijke kwaliteit. Aan de achterzijde, vanaf de wijk op de voormalige IJsbaan en Jan Gosses Wijk, is het bedrijf goed zichtbaar. Daarbij zijn de silo's en de witte achterzijde de meest in het oog springende verstorende elementen

UITBREIDING

Het bedrijf wil uitbreiden aan de oostzijde. Hierdoor wordt de zichtbaarheid recht van achter vergroot. Uitbreiding gebeurt om bedrijfseconomische redenen. Door de uitbreiding ontstaat de mogelijkheid het bedrijf beter landschappelijk in te passen.

KADER

Het bedrijf ligt op de kruising van een oude structuur en de verlengde Oosterweg. De laatste decennia is het gebied kaler geworden. Het feit dat het bedrijf nu verder uitbreid schept de mogelijkheid weer duidng te geven aan de plek en het bedrijf aan de achterzijde meer in te dekken

PERCEELRICHTING

De geringe schering van de perceelsgrenzen is door de verschillende verkavelingenteniet gedaan. Alleen de bocht in de Verlengde Oosterweg geeft nog en ervaring van de oude perceelsrichting. De schering tussen de percelen, slechts drie graden, is echter te weinig om boven het belang van de bedrijfsvoering te stellen. Omwille van een werkzaam en opgeruimd erf zonder overhoeken is de plaatsing van de nieuwe loods in lijn met de reeds bestaande opstallen te billijken. De richtingsverandering van de Verlengde Oosterweg zorgt er vanzelf voor dat het erf loskomt van de weg. De plaatsing zorgt er ook voor dat opslag en containers niet van de openbare ruimte zichtbaar zijn.

Beplanting

Door het aanleggen van extra beplanting en het benadrukken van de oude lijn van de Drie Roeden geeft het landschap weer haar structuur.

HISTORISCHE BEPLANTINGSSTRUCTUUR

Opvallend voor het gebied is de plaatsing van de beplanting aan de zowel de oost- als westzijde van de perceelssloten. De elzensingels in het Westerkwartier zijn een rechtstreeksevoortzetting van het patroon zoals dat in de Noardelijke Wâlden is ontstaan. Over het algemeen was de singel aan één zijde van de sloot geplaatst maar juist recht achter het onderhavige erf was de singel dubbel aangelegd en was er sprake van een pad.

Herstel singels

Aan de oostzijde is een sloot die nu een uitgedunde singel kent. Deze kan met beplanting op eigen grond op de westzijde van de sloot hersteld worden. Aan de ander zijde van de kavel wordt een zijde van het bouwblok gebruikt voor het aanleggen van een nieuwe singel. De zuidzijde van de huiskavels wordt gebruikt voor aanleg van dwarssingels. Deze dienen minder zwaar te zijn dan de centrale singel.

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING EN MAATREGELEN

De landschappelijke inpassing behelst in dit geval meer dan de aanplant aan aanleg van groenelementen. Het bedrijf kan een meerwaarde vormen voor de omgeving en duiding geven aan de plek door het uitgekiend uitvoeren van aanvullende maatregelen.

SNIJPUNT

Het voorerf wordt in de nieuwe situatie groot en vormt daardoor een opvallend elelement langs de Verlengde Oosterweg. De beplanting langs de Drie Roeden en de knik in de weg, die ontstaan is door de lijn die terug te voeren is naar het dorp Marum, verdienen extra aandacht. Het verlengen van de wegbeplanting tot juist op dat punt proportioneert het voorerf en komt overeen met het kleinschalige karakter van de Verlengde Oosterweg. Door herplaatsing van de wegbeplanting voor het kantoorgedeelte wordt het voorerf ontkoppelt van de weg. Hierdoor wordt het woonhuis visueel losgemaakt van het werkerf.

Voorterrein en gevel achterzijde

De vlaggen die nu op het oostelijk deel van het erf staan worden gekoppeld aan de ingangspartij van het bedrijf. Daarmee wordt de nadruk meer gelegd aan de westzijde van de ingang. Door de richtingsverandering in de weg loopt de gevelrooilijn als vanzelf weg van de weg. De verruiming tussen weg en voorzijde loods wordt benadrukt door achterstelling van 7 meter achter de rooilijn en ingericht als weide met een enkele fruitboom. Voor de licht-gekleurde loods wordt gepleit deze een meer donker kleurstelling te geven.

BEPLANTINGSELEMENTEN

De singels worden aangelegd met soorten zoals die algemeen voorkomen in de omgeving. Het zijn hoofdzakelijk grauwe els, meidoorn, berk, eik. De hoofdmoot wordt gevormd door de elzen. Aan de zuidzijde worden de dwarse singels aangelegd met wilg. De mogen geknot worden. Aanplant kan worden gedaan door winterstek van materiaal wat lokaal aanwezig is. (zie bijlage)

Wateropvang

Het waterschap vraagt in veel gevallen een extra wateropvang. Dit kan door de aanleg van een extra waterpartij ten zuiden van de verharding. Aansluiting op het bestaande slotensysteem middels duikers en overlopen. De buffercapaciteit van het gehele kavel wordt daarmee in lijn gebracht met de eisen die samenhangen met de klimaatsverandering en de extra neerslagpieken die hierdoor ontstaan.

- Schietwilg
Salix alba

 Meidoorn
Crateagus monogyna

 Zomereik
Quercus robur

 Ruwe berk
Betulus pendula

 Zwarte els
Alnus glutinosa

 Lijsterbes
Sorbus aucuparia

 Peer
Pyrus communis

 Vlier
Sambucus nigra

verplaatsing vlaggen

7m

aanleg nieuwe elzensingel op westelijke insteek slootkant met zwarte els en eik

erfsingel met wateropvang met els, wilg, lijsterbes en berk

aanvullen elzensingel met zwarte els en wilg

aanvullen elzensingel met zwarte els, eik en berk

aanvullen dwarssingel met wilg

aanleg nieuwe dwarssingel met wilg

50m

Landschappelijke inpassing Verlengde Oosterweg, De Wilp. VO1 02022018

Versie juli 2018
status: Aanpassing nav opmerkingen Welstand

opdrachtgever: Pietersma en Spoelstra Adviseurs
De Sannen 28
9289 HK Drogeham
T (0512) 36 99 00
E info@psrom.nl
www.psrom.nl

auteur: 5.1.2e andschapsarchitect BNT 3.021101.001
projectnummer OLA0012018

Dit rapport is vervaardigd op verzoek en in eigendom van opdrachtgever.
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van adviseurs, opdrachtgever en auteur.
Auteur is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke
voortvloeit uit de toepassing van deze productie.
Opdrachtgever vrijwaart auteur voor aanspraken van derden in verband
met toepassing van deze productie.

Impressie eindbeeld ca 2040

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3, 6